

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 17. júla 2008 (25.07)
(OR. en)**

11018/1/08 REV 1

CONCL 2

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Delegácie

Predmet: **ZASADNUTIE EURÓPSKEJ RADY V BRUSELI
19. a 20. JÚNA 2008**

ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA

Delegáciám v prílohe zasielame revidovanú verziu záverov predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli (19. a 20. júna 2008).

Zasadnutiu Európskej rady predchádzalo vystúpenie Hansa Gerta Pötteringa, predsedu Európskeho parlamentu, po ktorom nasledovala výmena názorov.

LISABONSKÁ ZMLUVA

1. Európska rada vzala na vedomie prípravné práce vykonané v súlade s jej závermi z decembra 2007.
2. Európska rada vzala na vedomie výsledok írskeho referenda o Lisabonskej zmluve a zhodnotila situáciu na základe úvodného posúdenia, ktoré poskytol predseda írskej vlády (Taoiseach) Brian Cowen.
3. Európska rada sa zhodla, že na analýzu situácie treba viac času. Vzala na vedomie, že írská vláda bude aktívne konzultovať interne aj s ostatnými členskými štátmi s cieľom navrhnúť ďalší spoločný postup.
4. Európska rada pripomenula, že účelom Lisabonskej zmluvy je podporovať efektívnejšie a demokratickejšie pôsobenie rozšírenej Únie, a skonštatovala, že parlamenty v 19 členských štátoch zmluvu ratifikovali a v ostatných krajinách ratifikačný proces pokračuje¹.
5. Európska rada súhlasila s návrhom Írska, aby sa k tejto otázke vrátila na svojom zasadnutí 15. októbra 2008 s cieľom zvážiť ďalší postup. Zdôraznila, že medzitým je potrebné pokračovať v dosahovaní konkrétnych výsledkov v rôznych oblastiach politik, ktoré sú pre občanov dôležité.

¹ Európska rada berie na vedomie, že Česká republika nemôže ukončiť ratifikačný proces, kým ústavný súd nezaujme kladné stanovisko k súladu Lisabonskej zmluvy s českým ústavným poriadkom.

SLOBODA, BEZPEČNOSŤ A SPRAVODLIVOSŤ

6. Pre občanov je kľúčovou prioritou posilnenie EÚ ako priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Európska rada vyzýva Európsky parlament, Radu a Komisiu, aby vynaložili všetko úsilie na zabezpečenie urýchleného prijatia dôležitých legislatívnych návrhov, ktoré sú v tejto oblasti ešte stále otvorené, do konca roka alebo podľa potreby do konca súčasného legislatívneho obdobia.
7. Na minuloročnom decembrovom zasadnutí Európskej rady sa zdôraznila potreba obnoviť politické úsilie na účely vytvorenia komplexnej európskej migračnej politiky. Odvtedy sa dosiahol značný pokrok, najmä v rozvoji stratégie integrovaného riadenia hraníc a posilňovaní spolupráce s tretími krajinami. V nadchádzajúcich mesiacoch by sa úsilie v tejto oblasti malo posilniť s cieľom zvýšiť efektívnosť a vzájomný súlad migračných politík. Európska rada v tejto súvislosti víta prezentáciu Komisie o jej oznámení „Spoločná prísťahovalecká politika pre Európu: zásady, činnosti a nástroje“ a so záujmom očakáva pripravovaný návrh paktu o prísťahovalectve a azyle, ktorý vypracuje nadchádzajúce francúzske predsedníctvo.
8. Európska rada zdôrazňuje prepojenia medzi migráciou, zamestnanosťou a rozvojom, ako aj význam boja proti hlavným hnacím faktorom nelegálnej migrácie. Vyzýva Radu, aby zintenzívnila prácu v záujme prijatia návrhov o prijímaní štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania, o sankciách proti zamestnávateľom nelegálnych prísťahovalcov a o jednotnom postupe vybavovania žiadostí a spoločnom súbore práv pre štátnych príslušníkov tretích krajín.
9. Európska rada víta závery Rady z apríla 2008 o praktickej spolupráci v oblasti azylu a oznámenie Komisie „Politický plán týkajúci sa azylu – integrovaný prístup k ochrane v celej EÚ“. Zdôrazňuje potrebu ďalej pokročiť v práci na budúcom spoločnom európskom azylovom systéme s cieľom zaviesť ho do roku 2010.

10. Európska rada podčiarkuje význam pokračovania v práci na ďalšom rozvoji stratégie integrovaného riadenia hraníc vrátane riešenia otázky určitých tlakov, ktorým čelia niektoré členské štáty, a podpory spravodlivého rozdelenia povinností. Je potrebné urýchlene dosiahnuť pokrok v súvislosti s budúcim rozvojom agentúry FRONTEX, a to aj prostredníctvom zlepšenia operačnej koordinácie. Na zlepšenie riadenia vonkajších hraníc je potrebné využiť moderné technológie. Komisia sa vyzýva, aby do začiatku roku 2010 predložila návrhy na systém vstupu/výstupu a evidencie cestujúcich. Európska rada očakáva pripravované štúdie a prípadné legislatívne návrhy týkajúce sa elektronického systému pre cestovné povolenia a vytvorenia Európskeho systému hraničného dozoru. Európska rada vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila úsilie v týchto oblastiach a urýchlene podala správu o dosiahnutom pokroku a ďalších možných krokoch na účely čo najskoršieho vypracovania a vykonávania celkovej stratégie.
11. Európska rada opätovne potvrdzuje potrebu účinnej politiky v oblasti návratu a readmisie. Víta pokrok dosiahnutý v súvislosti s návrhom o spoločných normách v tejto oblasti, podčiarkuje význam posilnenia spolupráce s tretími krajinami pri readmisii, okrem iného aj prostredníctvom plnenia záväzkov vyplývajúcich zo súčasných nástrojov, a na základe toho zdôrazňuje potrebu urýchlene uzavrieť dohody o readmisii so všetkými hlavnými krajinami pôvodu a tranzitu.
12. Európska rada schvaľuje závery Rady zo 16. júna o skvalitnení globálneho prístupu k migrácii a podčiarkuje, že je dôležité, aby sa v otázkach migrácie pokračovalo v dialógu, partnerstve a spolupráci s tretími krajinami geograficky vyváženým spôsobom. Je potrebné ďalej rozvíjať globálny prístup, najmä prostredníctvom rozvoja konkrétnych nástrojov, ako sú napríklad misie zamerané na otázky migrácie, platformy spolupráce, partnerstvá v oblasti mobility a migračné profily. Európska rada víta v tomto ohľade začatie pilotných partnerstiev v oblasti mobility s Kapverdami a Moldavskou republikou a očakáva otvorenie dialógu o takýchto partnerstvách s Gruzínskom a Senegalom. Komisia sa vyzýva, aby pilotné partnerstvá v oblasti mobility zhodnotila a najneskôr v júni 2009 podala správu o výsledkoch.

13. Európska rada berie na vedomie výrazný pokrok, ktorý sa dosiahol v uplynulých mesiacoch pri vykonávaní stratégie Únie na boj proti terorizmu, a zdôrazňuje, že úsilie vynakladané na boj proti terorizmu sa musí zintenzívniť, ale musia sa pri tom plne dodržiavať zásady právneho štátu a ľudské práva. Európska rada v tejto súvislosti víta nový impulz, ktorý vykonávaniu stratégie EÚ na boj proti terorizmu dal koordinátor EÚ pre boj proti terorizmu vo svojej nedávnej správe a odporúčaniach. Vyzýva Komisiu, aby čo najskôr nadviazala na svoju prácu v oblasti predchádzania radikalizácii a náboru teroristov. V rámci spolupráce s tretími krajinami by Únia mala užitočne prispievať k predchádzaniu náboru teroristov, a to najmä poskytovaním technickej pomoci v oblasti vzdelávania, ľudských práv, právneho štátu, občianskej spoločnosti a správy vecí verejných. Komisia sa vyzýva, aby svoje úsilie sústredila najmä na krajiny severnej Afriky a Sahelu, ako aj na krajiny južnej Ázie.
14. Nevyhnutnou podmienkou účinného predchádzania terorizmu a závažnej trestnej činnosti je prístup príslušných orgánov členských štátov a agentúr EÚ k relevantným informáciám. Európska rada preto zdôrazňuje potrebu koordinovaného a jednotného prístupu k uplatňovaniu zásady dostupnosti, ktorý je zameraný na efektívne využívanie informačných technológií a informačných sietí. Dosiahla sa dohoda o začlenení ustanovení Prümskej zmluvy týkajúcich sa výmeny informácií do právneho rámca Únie, ale s náležitým ohľadom na ochranu osobných údajov by sa mali preskúmať ďalšie iniciatívy zamerané na zlepšenie výmeny informácií.
15. V marci 2008 sa zrušením kontrol na vnútorných vzdušných hraniciach dokončilo rozšírenie schengenského priestoru o 9 členských štátov. Prispieva to k vyššej miere mobility bez toho, aby tým bola dotknutá bezpečnosť občanov EÚ. Európska rada víta nadobudnutie platnosti dohody o pridružení Švajčiarska k schengenskému *acquis* a podpísanie protokolu s Lichtenštajnskom. Naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby úzko spolupracovali a prideliли dostatočné zdroje na zabezpečenie toho, aby v septembri 2009 začal fungovať Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II). Vyzýva Komisiu, aby predložila možné riešenia dlhodobého riadenia rozsiahlych informačných systémov v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

16. Európska rada víta iniciatívu na postupné vytvorenie jednotného portálu elektronickej justície EÚ do konca roku 2009.
17. Európska rada pripomína svoje závery z júna 2007 o celkovej dohode týkajúcej sa rámcového rozhodnutia o boji proti niektorým formám rasizmu a xenofóbie a víta prvé európske pojednávanie o zločinoch spáchaných totalitnými režimami a uznáva potrebu pokračovať v tomto procese.
18. Európska rada víta dohodu, ktorá sa dosiahla o smernici o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva, a pokrok v súvislosti so smernicou proti znečisťovaniu mora z lodí. Európska rada opakuje, že je dôležité, aby sa v rámci celej EÚ dosiahla vysoká úroveň ochrany životného prostredia. Víta aj rýchle prijatie rámcového rozhodnutia o posilnení procesných práv v konaniach, ktorých sa dotknutá osoba nezúčastnila, a tým posilnenie procesných záruk v tejto oblasti.
19. Je potrebné naďalej vyvíjať úsilie o posilnenie justičnej spolupráce v občianskych veciach vrátane rodinného práva vzhľadom na pozitívny vplyv, ktorý môže táto spolupráca mať na občanov a ich každodenný život. Prijali sa dôležité právne akty o mediácii v občianskych a obchodných veciach, rozhodnom práve pre zmluvné záväzky a rodičovských právach a povinnostiach a ochrane detí; i tak je však potrebné v práci pokračovať. Európska rada preto vyzýva, aby sa do konca roku 2008 prijalo nariadenie o vyživovacej povinnosti a aby sa urýchlene našlo politické riešenie v súvislosti s nariadením o právomoci a rozhodnom práve v manželských veciach. Komisia sa vyzýva, aby do konca roku 2008 predložila návrh týkajúci sa dedenia zo zákona a zo závetu.
20. Európska rada zdôrazňuje potrebu urýchlene nadviazať na projekt vytvorenia spoločného referenčného rámca pre európske zmluvné právo.

21. V záujme zintenzívnenia boja proti závažnej cezhraničnej trestnej činnosti je potrebné posilniť úlohu Eurojustu a Europolu a zlepšiť spoluprácu týchto dvoch agentúr. Európska rada zdôrazňuje význam dohody o rozhodnutí o zriadení Europolu, ktorá sa dosiahla na zasadnutí Rady v apríli 2008, a vyzýva na jeho rýchle formálne prijatie v súlade s harmonogramom schváleným v júni 2007. Európska rada vyzýva Radu, aby rýchlo ukončila svoju prácu v záujme formálneho prijatia návrhu rozhodnutia Rady o posilnení Eurojustu do konca roku 2008.
22. Európska rada zdôrazňuje potrebu posilnenia spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami (najmä Haagskou konferenciou medzinárodného práva súkromného, Radou Európy a Organizáciou Spojených národov).
23. Európska rada výrazne podporuje cieľ, aby sa všetky členské štáty čo najrýchlejšie zapojili do programu bezvízového styku USA s cieľom zabezpečiť úplnú reciprocitu v cestovaní bez víz, a rovnaké zaobchádzanie pre všetkých občanov EÚ, ktoré už platí pre občanov USA vstupujúcich na územie členských štátov.
24. Európska rada víta pokračujúce úsilie o posilnenie kapacít Únie na zvládanie katastrof a zdôrazňuje potrebu koordinovaného prístupu k zvládaniu katastrof. Vyzýva Radu, Komisiu a členské štáty, aby v tejto práci rýchlo napredovali.

POLITICKÉ DÔSLEDKY VYSOKÝCH CIEN POTRAVÍN A ROPY

25. Nedávny prudký nárast cien komodít vzbudzuje obavy tak vo vnútri Únie, najmä pokiaľ ide o domácnosti s nízkymi príjmami, ako aj v zahraničí, predovšetkým v rozvojových krajinách, ktoré sú čistými dovozcami potravín a/alebo ropy. Ide o zložitý jav s mnohými základnými príčinami a dôsledkami, ktorý ovplyvňuje celé spektrum politík EÚ. Európska rada víta dve oznámenia Komisie, týkajúce sa týchto problémov.
26. V poľnohospodárskom sektore už Únia podnikla kroky na zmiernenie tlaku na **ceny potravín** prostredníctvom predaja intervenčných zásob, zníženia vývozných náhrad, zrušenia požiadavky vyňať pôdu z produkcie na rok 2008, zvýšenia kvót na mlieko a pozastavenia uplatňovania dovozného cla na obilniny, čím prispela k zlepšeniu ponuky a pomohla stabilizovať poľnohospodárske trhy.
27. Vďaka postupným reformám spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) sa posilnila jej trhová orientácia, znížil sa počet opatrení na reguláciu ponuky a poľnohospodári EÚ lepšie reagujú na vývoj cien. Je dôležité pokračovať v zlepšovaní trhovej orientácie poľnohospodárstva, a tým umožniť poľnohospodárom EÚ lepšie reagovať na signály trhu, a zároveň zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž a podporovať trvalo udržateľné poľnohospodárstvo v celej EÚ a zabezpečiť primeranú ponuku potravín. Rada v súvislosti s preskúmaním stavu SPP zváži ďalšie kroky na riešenie týchto otázok.
28. Je potrebné pokračovať v práci na inovácii, výskume a rozvoji poľnohospodárskej výroby, a najmä posilniť jej energetickú efektívnosť, rast produktivity a schopnosť prispôbiť sa zmene klímy.
29. Mnohé členské štáty zavádzajú krátkodobé opatrenia na zmiernenie vplyvu nedávneho vývoja cien potravín na domácnosti s nízkymi príjmami. Takéto opatrenia by mali byť krátkodobé a cielené, aby sa zabránilo narúšaniu cenových signálov a rozsiahlym druhotným účinkom na mzdy a ceny.

30. Európska rada víta podnet Komisie na preskúmanie otázky reštriktívnej právnej regulácie v maloobchodnom sektore v súvislosti s preskúmaním jednotného trhu. Víta aj zámer Komisie dôsledne monitorovať aktivity na finančných trhoch týkajúcich sa komodít vrátane špekulatívneho obchodovania a ich vplyv na pohyby cien, ako aj všetky politické dôsledky. Vyzýva Komisiu, aby pred zasadnutím Európskej rady v decembri 2008 podala správu o tejto otázke a zvažila, či navrhne vhodnú politickú reakciu vrátane opatrení zameraných na zlepšenie transparentnosti trhu.
31. Je potrebné zabezpečiť trvalú udržateľnosť politík v oblasti biopalív stanovením kritérií trvalej udržateľnosti pre výrobu biopalív prvej generácie a podporovaním vývoja biopalív druhej generácie vyrábaných z vedľajších produktov. Je tiež potrebné urýchlene posúdiť možné vplyvy na poľnohospodárske produkty určené na výrobu potravín a podľa potreby prijať opatrenia na riešenie nedostatkov. Ďalej by sa mali posúdiť aj environmentálne a sociálne dôsledky výroby a spotreby biopalív, a to v rámci Únie aj mimo nej. Európska rada zdôrazňuje, že v tomto ohľade je dôležité zlepšiť koordináciu s medzinárodnými partnermi EÚ.
32. Vysoké ceny potravín zaťažujú najmä rozvojové krajiny. Vážne ovplyvňujú situáciu najchudobnejších obyvateľov sveta a ohrozujú pokrok na ceste k všetkým rozvojovým cieľom tisícročia. Európska únia musí preto podniknúť kroky z hľadiska rozvojovej a humanitárnej pomoci. Európska rada víta úmysel Komisie predložiť v rámci súčasného finančného výhľadu návrh nového fondu na podporu poľnohospodárstva v rozvojových krajinách. Únia bude pôsobiť v úzkej spolupráci s Organizáciou Spojených národov a inými medzinárodnými organizáciami a v rámci politík a stratégií partnerských krajín.
33. EÚ už poskytuje významnú potravinovú a humanitárnu pomoc v mnohých najkritickejších oblastiach a okrem potravinovej pomoci zmobilizuje aj zdroje na financovanie záchranných sietí pre chudobné a zraniteľné skupiny obyvateľstva.

34. EÚ bude presadzovať koordinovanejšiu a dlhodobejšiu medzinárodnú reakciu na súčasnú potravinovú krízu, najmä v OSN, v medzinárodných finančných inštitúciách a v rámci skupiny G8. V tejto súvislosti víta, že generálny tajomník OSN zriadil skupinu na vysokej úrovni pre celosvetovú krízu potravinovej bezpečnosti. EÚ je odhodlaná v plnom rozsahu plniť svoju úlohu pri vykonávaní deklarácie dohodnutej 5. júna 2008 v Ríme na konferencii FAO na vysokej úrovni o svetovej potravinovej bezpečnosti.
35. EÚ transparentne využije politický dialóg s tretími krajinami na odrádzanie od obmedzení vývozu potravín a zákazov vývozu. Túto otázku nastolí aj vo WTO a na iných relevantných medzinárodných fórach. Okrem toho sa EÚ bude naďalej usilovať o komplexné, ambiciózne a vyvážené dokončenie dauhaského kola rokovaní.
36. EÚ bude podporovať rózne riešenie otázky poľnohospodárskej ponuky v rozvojových krajinách, najmä potrebným financovaním poľnohospodárskych vstupov a prostredníctvom pomoci pri využívaní nástrojov na riadenie trhových rizík. Výrazne zlepši svoju podporu verejných a súkromných investícií v poľnohospodárstve a na všeobecnejšej úrovni bude podnecovať rozvojové krajiny k tomu, aby vypracovali lepšie poľnohospodárske politiky zamerané najmä na podporu potravinovej bezpečnosti a posilnenie regionálnej integrácie. Osobitná pozornosť sa bude venovať malým poľnohospodárom a zlepšeniu energetickej efektívnosti.
37. Európska rada vyjadruje obavy v súvislosti s prudkým nárastom **cien ropy a zemného plynu** a jeho sociálnymi a hospodárskymi dôsledkami. Možno uvažovať o opatreniach na zmiernenie vplyvu vyšších cien ropy a zemného plynu na chudobnejšie vrstvy obyvateľstva, ale mali by zostať krátkodobé a ciele. Európska rada víta úmysel Komisie navrhnúť niekoľko krátkodobých opatrení zameraných na podporu dlhodobého procesu reštrukturalizácie odvetvia rybného hospodárstva. Malo by sa predchádzať deformačným fiškálnym a iným politickým zásahom, pretože bránia hospodárskym činiteľom pri potrebných korekciách. Európska rada vyzýva nastupujúce predsedníctvo, aby v spolupráci s Komisiou preskúmalo uskutočniteľnosť a vplyv opatrení zameraných na zmiernenie účinkov náhleho nárastu cien ropy a zemného plynu a podalo o tom správu pred októbrovým zasadnutím Európskej rady.

38. Tento vývoj zdôrazňuje potrebu urýchlene prijať balík opatrení pre oblasť energetiky a zmeny klímy, ktorého mnohé prvky môžu pomôcť situáciu zmierniť. V záujme zvýšenia energetickej efektívnosti a úspor energie a diverzifikácie dodávok energie v EÚ je nevyhnutné vyvíjať ďalšie úsilie. V tomto ohľade zohrávajú dôležitú úlohu nové technológie. Európska rada vyzýva členské štáty, Komisiu a Európsku investičnú banku, aby podporovali opatrenia zamerané na uľahčovanie investícií domácností a priemyslu do energetickej efektívnosti a na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj environmentálne prijateľnejšie používanie fosílnych palív. Európska rada naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby urýchlili vykonávanie akčného plánu o energetickej efektívnosti z roku 2006 a zvážili jeho prípadnú revíziu. Berie na vedomie aj to, že Komisia čoskoro predloží návrhy na revíziu smernice o zdaňovaní energie a smernice „Eurovignette“.
39. Urýchlene by sa mali preskúmať ďalšie opatrenia, najmä opatrenia na podporu hospodárskej súťaže na trhoch s energiami, presadzovanie modernizácie dopravných systémov vrátane vývoja alternatívnych technológií, okrem iného elektrických áut, ako aj zvýšenie transparentnosti na trhoch s ropou, a to aj pokiaľ ide o zásoby ropy. Na európskej i na medzinárodnej úrovni by sa mal zlepšiť dialóg s ropnými a plynárenskými spoločnosťami, krajinami, ktoré ropu a zemný plyn produkujú, a s rozvojovými krajinami, ktoré ropu a zemný plyn dovážajú, s cieľom zabezpečiť lepšiu reakciu ponuky na potreby trhu a zlepšiť rámcové podmienky pre investície do prieskumu ropy, jej produkcie, rafinérskych kapacít a alternatívnych zdrojov energie. Európska rada v tejto súvislosti víta rozhodnutie Saudskej Arábie zvolať stretnutie krajín, ktoré ropu produkujú, a krajín, ktoré ju spotrebúvajú, na 22. júna do Jeddahu.
40. Európska rada berie osobitne na vedomie zámer Komisie monitorovať vývoj cien potravín a ropy v Európe aj na medzinárodnej úrovni a pred zasadnutím Európskej rady v decembri 2008 očakáva správu Komisie o vývoji situácie. Európska rada tiež vyzýva Komisiu, aby monitorovala vývoj na ostatných trhoch týkajúcich sa komodít. Vzhľadom na širokú škálu sektorov politík ovplyvnených vysokými cenami potravín a energie vyzýva Európska rada Radu pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, aby pozorne sledovala prácu v tejto oblasti v príslušných zloženiach Rady a podala o nej správu do októbra 2008.

HOSPODÁRSKE, SOCIÁLNE, ZDRAVOTNÉ A ENVIRONMENTÁLNE OTÁZKY

41. Pri príležitosti 10. výročia historického rozhodnutia o zavedení eura a vytvorení Európskej centrálnej banky Európska rada s potešením víta pozoruhodný úspech prvého desaťročia hospodárskej a menovej únie. Z tohto úspechu sa musí vychádzať pri riešení hospodárskych výziev, ktoré stoja pred nami. Európska rada vyzýva Radu, aby uvažovala o spôsoboch posilnenia vykonávania hospodárskeho rámca hospodárskej a menovej únie na základe oznámenia Komisie o „HMÚ@10“ s cieľom zabezpečiť, aby sa naplno využil potenciál jednotnej meny a jej prínosy.
42. Európska rada gratuluje Slovensku k pokroku dosiahnutému v oblasti konvergenzie od pristúpenia k EÚ na základe zdravej hospodárskej a finančnej politiky a víta skutočnosť, že Slovensko splnilo všetky konvergenčné kritériá stanovené v zmluve. V tejto súvislosti Európska rada víta návrh Komisie, aby Slovensko prijalo euro 1. januára 2009.
43. Európska rada berie na vedomie, že medzinárodné finančné trhy javia znaky stabilizácie, ale celkové podmienky sú naďalej krehké. Aktualizovaný komplexný pracovný plán, ktorý sa prijal v októbri minulého roku v reakcii na finančné otrasy, sa plní podľa predpokladov a mal by sa naplniť do konca roka 2008. Európska rada vyzýva Radu, aby naďalej pozorne sledovala situáciu.
44. EÚ zostáva odhodlaná zachovať si vedúce medzinárodné postavenie v oblasti zmeny klímy a energetiky. Európska rada víta pokrok dosiahnutý v súvislosti s ambicióznou, globálnou a komplexnou dohodou o zmene klímy na obdobie po roku 2012 na rokovaní v Bangkoku v apríli a v Bonne v júni 2008. Tempo rokovaní sa musí zrýchliť, aby sa v Kodani v roku 2009 dosiahla dohoda v súlade s limitom 2 °C. S cieľom dosiahnuť dohodu o pozícii EÚ na jarnom zasadnutí Európskej rady v roku 2009 sa Komisia vyzýva, aby v reakcii na akčný plán z Bali predložila komplexnú stratégiu na zvýšenie finančných a investičných tokov v záujme zmiernenia a prispôsobenia sa, ktorá zahŕňa mechanizmy zamerané na výskum a vývoj bezpečných a trvalo udržateľných nízkouhlíkových technológií, ako aj na ich rozširovanie a prenos.

45. Ak si chce Európska únia udržať svoje vedúce medzinárodné postavenie a dôveryhodnosť, musí urýchlene dosiahnuť dohodu o svojom balíku opatrení pre oblasť energetiky a klímy. Európska rada preto víta doteraz dosiahnutý pokrok v súvislosti s rôznymi návrhmi legislatívneho balíka pre oblasť klímy a energetiky a vyzýva Radu, aby úzko spolupracovala s Európskym parlamentom na dosiahnutí dohody v súlade so zásadami a časovými cieľmi stanovenými na jej zasadnutí v marci 2008. Európska rada vyzýva Komisiu, aby čo najskôr navrhla mechanizmus na stimuláciu investícií členských štátov a súkromného sektora s cieľom zabezpečiť do roku 2015 vybudovanie a sprevádzkovanie až 12 demonštračných zariadení na komerčnú výrobu energie so zachytávaním a ukladaním oxidu uhličitého, ako sa dohodlo na jarnom zasadnutí Európskej rady v roku 2007. V tejto súvislosti Európska rada opätovne potvrdzuje potrebu ucelených politík a nástrojov využívajúcich synergie súvisiace s energiou a zmenou klímy vo všetkých dotknutých odvetviach, okrem iného aj v odvetví dopravy.
46. Európska rada víta všeobecnú dohodu dosiahnutú v súvislosti s hlavnými prvkami legislatívneho balíka pre vnútorný trh s energiou, najmä v otázke účinného oddelenia dodávateľských a výrobných činností od sieťových operácií v odvetviach elektrickej energie a plynárenstva. Naliehavo vyzýva Radu a Európsky parlament, aby konečnú dohodu o balíku dosiahli do konca súčasného legislatívneho obdobia.
47. Európska rada víta úspešný výsledok deviateho zasadnutia konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite ako zásadný krok k dosiahnutiu cieľa na rok 2010.
48. V nadväznosti na politickú dohodu, ktorú Rada dosiahla o smernici o pracovnom čase a smernici o pracovných podmienkach dočasných pracovníkov, Európska rada vyzýva Radu a Európsky parlament, aby do konca súčasného legislatívneho obdobia dosiahli vyváženú konečnú dohodu o oboch smerniciach.

49. Európska rada s nádejou očakáva výsledky hodnotenia súčasných politík a nástrojov zameraných na zlepšenie začlenenia rómskych obyvateľov, na ktoré sa podujala Komisia, ako aj nadchádzajúcu konferenciu o tejto otázke, ktorá sa má konať v septembri. Vyzýva Radu, aby to zohľadnila pri preskúmaní revidovaného sociálneho programu. Európska rada sa k tejto otázke do konca roka ešte vráti.
50. Európska rada podčiarkuje význam prekonania rozdielov v zdraví a strednej dĺžke života medzi členskými štátmi a v rámci nich a zdôrazňuje význam aktivít v oblasti prevencie závažných chronických neprenosných ochorení. V tejto súvislosti víta závery Rady o znížení zaťaženia spôsobeného rakovinou, ktoré môžu prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov.
51. Európska rada víta rozhodnutie o zriadení EIT v Budapešti. Tým sa umožní, aby inštitút urýchlene začal činnosť s cieľom podporovať európsku inováciu. Európska rada v tejto súvislosti pripomína závery zástupcov členských štátov, ktorí sa zišli na zasadnutí hláv štátov alebo predsedov vlád v Bruseli 13. decembra 2003, na základe ktorých sa pri rozmiestňovaní sídel úradov a agentúr Spoločenstva, ktoré sa zriadia v budúcnosti, uprednostnia nové členské štáty. Sídla budúcich úradov alebo agentúr by sa mali v prvom rade nachádzať v členských štátoch, ktoré k Únii pristúpili v roku 2004 alebo neskôr, pričom náležitú prednosť by mali dostať tie členské štáty, v ktorých ešte žiaden úrad ani agentúra EÚ nesídlí.

ZÁPADNÝ BALKÁN

52. Európska rada opätovne potvrdzuje svoju plnú podporu európskej perspektíve krajín západného Balkánu, ako sa uvádza v solúnskej agende a salzburskom vyhlásení. Pripomínajúc svoje závery z decembra 2006 Európska rada zdôrazňuje, že stabilným napredovaním v hospodárskej a politickej reforme a splnením potrebných podmienok a požiadaviek by mali zvýšni potenciálni kandidáti na západnom Balkáne podľa svojich výsledkov dosiahnuť štatút kandidátskej krajiny s členstvom v EÚ ako konečným cieľom. Perspektíva členstva v EÚ je naďalej kľúčová pre stabilitu, zmierenie a budúcnosť západného Balkánu.
53. Rámcom pre európske smerovanie krajín západného Balkánu zostáva proces stabilizácie a pridruženia. Pokrok, ktorý sa dosiahol v tomto smere v posledných rokoch, najmä uzavretím dohôd o stabilizácii a pridružení, je teraz potrebné ďalej upevniť.
54. Európska rada víta výrazný pokrok v uľahčení medziľudských kontaktov v krajinách tejto oblasti. V tomto ohľade Európska rada víta úspešné nadviazanie dialógu o liberalizácii vízového režimu so Srbskom, Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko, Čiernou Horou, Albánskom a Bosnou a Hercegovinou na základe plánov s jasnými a realistickými kritériami. Európska rada schvaľuje aj vyhlásenie o západnom Balkáne uvedené v prílohe.
55. Európska rada opätovne zdôrazňuje význam regionálnej spolupráce a dobrých susedských vzťahov. Víta prechod od Paktu stability k Rade pre regionálnu spoluprácu a podnecuje tento región k ďalšiemu posilneniu regionálnej zodpovednosti, o ktorom sa rokovalo na nedávnom zasadnutí ministrov procesu spolupráce v juhovýchodnej Európe v Sofii a na samite v Pomorí.

56. Európska rada zdôrazňuje, že je možné, že **Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko** podnikne do konca tohto roku ďalšie kroky vedúce k členstvu v EÚ za predpokladu, že sa splnia podmienky uvedené v záveroch Európskej rady z decembra 2005, kodanské politické kritériá a kľúčové priority prístupového partnerstva z februára 2008. Európska rada v tejto súvislosti berie na vedomie závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy zo 16. júna 2008. Kľúčovým zostáva udržiavanie dobrých susedských vzťahov vrátane dohodnutia vzájomne prijateľného riešenia otázky názvu. EÚ víta záväzok **Albánska** zabezpečiť podmienky na slobodné, spravodlivé a demokratické voľby, ktoré sa musia konať v roku 2009. Rovnako dôležité bude aj ďalšie úsilie v súvislosti s inštitucionálnymi kapacitami vo verejnej správe, boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, ako aj v súdnictve. Európska rada berie na vedomie pokrok, ktorý dosiahla **Čierna Hora**, a vyzýva túto krajinu, aby sa naďalej zameriavala na budovanie administratívnych kapacít, vyvíjanie úsilia v boji proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti, konsolidáciu inštitúcií, ako aj reformu súdnictva v súlade s ústavou. Albánsko a Čierna Hora musia na dosiahnutie ďalšieho stupňa v budovaní vzťahov s EÚ preukázať úspešné vykonávanie dohody o stabilizácii a pridružení. Európska rada víta nedávne podpísanie Dohody o stabilizácii a pridružení s **Bosnou a Hercegovinou**, ktorá predstavuje dôležitý krok tejto krajiny v jej európskom smerovaní. Bosna a Hercegovina musí bezodkladne pokračovať vo vykonávaní reformného procesu, najmä v záujme splnenia cieľov a podmienok prechodu z Úradu vysokého predstaviteľa na osobitného zástupcu Európskej únie. Európska rada s nádejou očakáva novú vládu v Belehrade s jasným európskym programom s cieľom napredovať v potrebných reformách. Na základe nedávneho podpísania dohody o stabilizácii a pridružení s EÚ môže **Srbsko** urýchliť svoj pokrok na ceste k EÚ vrátane získania štatútu kandidátskej krajiny hneď po splnení všetkých potrebných podmienok v súlade so závermi zo zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy z 29. apríla 2008. Európska únia pripomína závery Európskej rady z decembra 2007 a závery Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy z 18. februára 2008 a zaväzuje sa, že bude naďalej zohrávať vedúcu úlohu pri zabezpečovaní stability **Kosova**, a to aj prostredníctvom misie EULEX Kosovo, OZEÚ a svojho príspevku na medzinárodný civilný úrad v rámci medzinárodnej prítomnosti. EÚ víta správu generálneho tajomníka OSN o misii UNMIK a jeho zámer zmeniť zloženie medzinárodnej civilnej prítomnosti v Kosove, ktorý je opísaný v jeho správe.

Uľahčilo by to nasadenie operácie EULEX KOSOVO v celom Kosove a umožnilo posilniť operačnú úlohu EÚ v oblasti právneho štátu. Európska rada víta aj záväzky, ktoré Kosovo prijalo v súvislosti so zásadami demokracie a rovnosťou všetkých jeho občanov, ochranou Srbov a iných menšín, ochranou náboženského a kultúrneho dedičstva, ako aj medzinárodnou prítomnosťou. Európska rada vyjadruje podporu nadchádzajúcej konferencii darcov a nabáda bilaterálnych a multilaterálnych darcov, aby sa zaviazali poskytnúť pomoc. EÚ opätovne pripomína svoju ochotu pomáhať pri hospodárskom a politickom rozvoji Kosova v súlade s európskou perspektívou tohto regiónu.

VONKAJŠIE VZŤAHY

Rozvojové ciele tisícročia

57. Rok 2008 by mal predstavovať medzník v zlepšení spoločného úsilia zameraného na odstránenie chudoby v kontexte trvalo udržateľného rozvoja, aby sa zabezpečilo, že do roku 2015 sa na celom svete dosiahnu všetky rozvojové ciele tisícročia (MDG). Na základe pokroku, ktorý sa dosiahol v niektorých krajinách a oblastiach, je Európska rada presvedčená, že ak sa okamžité a udržateľným spôsobom prijímú do roku 2015 zosúladené opatrenia, je ešte stále možné dosiahnuť všetky MDG vo všetkých regiónoch sveta. Je však vážne znepokojená vývojom v súvislosti s dosahovaním MDG v mnohých krajinách a regiónoch, najmä v subsaharskej Afrike.
58. EÚ bude aj naďalej ako celosvetovo najväčší darca zohrávať vedúcu úlohu a vynaloží všetko potrebné úsilie na zabezpečenie ambicióznej reakcie orientovanej na činnosti, a to pred konaním, počas konania aj po uskutočnení kľúčových podujatí druhej polovice tohto roka, ktorými sú: tretie fórum na vysokej úrovni o účinnosti pomoci (Akkra 2. – 4. septembra), podujatie OSN na vysokej úrovni o MDG (New York 25. septembra) a medzinárodná konferencia o financovaní rozvoja (Dauha 29. novembra – 2. decembra).

59. Európska rada plne schvaľuje závery Rady z mája 2008, ktoré sú silnou spoločnou reakciou EÚ na globálnu výzvu v oblasti rozvoja. EÚ predovšetkým v záujme dosiahnutia všetkých MDG dôrazným spôsobom opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie dosiahnuť spoločný cieľ ODA na úrovni 0,56 % HND do roku 2010 a 0,7 % HND do roku 2015, ako sa stanovilo v záveroch Rady z mája 2005, v záveroch Európskej rady z júna 2005 a v Európskom konsenze o rozvoji. Tieto záväzky by mali viesť k zdvojnásobeniu ročnej pomoci ODA EÚ na úroveň viac ako 66 miliárd EUR v roku 2010. Aspoň polovica tohto spoločného nárastu sa vyčlení Afrike. Členské štáty sa vyzývajú, aby vypracovali svoje orientačné harmonogramy, v ktorých opíšu, akým spôsobom sa budú usilovať o dosiahnutie svojich odsúhlasených cieľov ODA.
60. EÚ uskutoční radikálne reformy zamerané na zlepšenie účinnosti pomoci, ktoré sa budú opierať o vykonávanie Parížskej deklarácie o účinnosti pomoci z roku 2005, Európskeho konsenzu o rozvoji z roku 2005 a Kódexu správania EÚ v oblasti komplementárnosti a rozdelenia práce z roku 2007.
61. EÚ bude naďalej zlepšovať súdržnosť politík v záujme rozvoja v dvanástich oblastiach určených v roku 2005 a zabezpečí, aby zásady súdržnosti politík v záujme rozvoja tvorili súčasť medzinárodného programu pre MDG a účinnosť pomoci.
62. EÚ bude plne vykonávať stratégiu EÚ na pomoc obchodu z roku 2007 a bude sa usilovať o to, aby sa do roku 2010 dosiahol spoločný cieľ 2 miliárd EUR vynaložených ročne na pomoc súvisiacu s obchodom (1 miliarda EUR od členských štátov a 1 miliarda EUR od Európskeho spoločenstva) a zvýšila celková pomoc obchodu v súlade so zvýšením celkovej ODA. Približne 50 % nárastu spoločnej pomoci EÚ súvisiacej s obchodom bude k dispozícii krajinám AKT.
63. Európska rada víta program činností EÚ súvisiacich s rozvojovými cieľmi tisícročia. EÚ navrhuje svojim partnerom v oblasti rozvoja, aby sa podieľali na tomto programe, ktorý v rámci harmonogramu určuje konkrétne medzníky a činnosti v súvislosti s rozvojom zameraným na rast a v prospech chudobného obyvateľstva v kľúčových oblastiach, ako je napríklad znižovanie chudoby a hladu, vzdelávanie, zdravie, životné prostredie, rodová rovnosť a posilnenie postavenia žien, voda, poľnohospodárstvo, súkromný sektor a infraštruktúra, čím sa prispeje k dosiahnutiu rozvojových cieľov tisícročia do roku 2015.

64. EÚ je odhodlaná spoločne účinne reagovať na nové výzvy pre rozvoj, ktoré prinášajú najmä zmena klímy a vysoké ceny potravín. Pokiaľ ide o zmenu klímy, EÚ je odhodlaná podľa potreby pomôcť rozvojovým krajinám, najmä chudobným rozvojovým krajinám, ktoré sú najzraniteľnejšie z hľadiska zmeny klímy, nastúpiť na cestu trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a prispôbiť sa zmene klímy, a to v súlade s dohodou dosiahnutou na Bali o začatí rokovaní s cieľom uzavrieť v Kodani v roku 2009 celosvetovú dohodu o zmene klímy. Bude sa zasadzovať o účinné vykonávanie globálnej aliancie proti zmene klímy z roku 2007 a preskúma spôsoby mobilizácie nových finančných zdrojov na riešenie otázky zmeny klímy a boj proti jej negatívnemu vplyvu. Pri svojej práci bude EÚ v tejto súvislosti okrem iného vychádzať z návrhu Komisie na globálny mechanizmus financovania.

Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie

65. Stredozemský región je pre Európsku úniu z politického, hospodárskeho a sociálneho hľadiska oblasťou so zásadným strategickým významom. Barcelonský proces je od roku 1995 hlavným nástrojom euro-stredozemských vzťahov a umožňuje silnú podporu mnohostrannej a dvojstrannej spolupráce. Na základe predchádzajúcich úspechov a ich posilňovania prinesie barcelonský proces: Únia pre Stredozemie ďalší impulz do vzťahov Únie so Stredozemím. Bude dopĺňať súčasné dvojstranné vzťahy, ktoré budú pokračovať v medziach existujúcich politických rámcov.
66. Európska rada víta oznámenie Komisie z 20. mája 2008, a najmä návrhy na posilnenie politického a inštitucionálneho rozmeru vzťahov EÚ so stredozemskými partnermi prostredníctvom nového politického impulzu, konkrétne prostredníctvom konania samitov s dvojročnou periodicitou, ako aj na posilnenie spoločnej zodpovednosti za partnerstvo prostredníctvom vytvorenia spoločného predsedníctva s primeraným ohľadom na príslušné ustanovenia zmlúv.
67. EÚ bude na základe toho viesť potrebné konzultácie so všetkými euro-stredozemskými partnermi s cieľom pripraviť spoločné vyhlásenie, ktoré by sa malo prijať na parížskom samite o Stredozemí 13. júla 2008.

Východné partnerstvo

68. Európska rada víta návrhy na rozvoj východnej dimenzie európskej susedskej politiky, ktorých cieľom je posilnenie politiky EÚ vo vzťahu k východným partnerom ESP na dvojstrannej i viacstrannej úrovni.
69. Európska rada súhlasí s tým, že je potrebné naďalej podporovať regionálnu spoluprácu medzi východnými susedmi EÚ a medzi EÚ a týmto regiónom, ako aj dvojstrannú spoluprácu medzi EÚ a každou z týchto krajín, a to na základe diferenciacie a individuálneho prístupu, pričom je potrebné rešpektovať povahu ESP ako jednotného a súdržného politického rámca. Okrem toho by mala byť takáto spolupráca prínosom a doplnením pre existujúcu, ako aj plánovanú mnohostrannú spoluprácu v rámci ESP a týkajúcu sa ESP, najmä pre Čiernomorskú synergiu a Severnú dimenziu.
70. V súlade s tým Európska rada vyzýva Komisiu, aby napredovala v práci a aby na jar 2009 predložila Rade návrh spôsobov realizácie „východného partnerstva“ na základe príslušných iniciatív.

Iné otázky

71. Európska rada víta nádejný pokrok dosiahnutý vo vykonávaní stratégie Únie pre nové partnerstvo so Strednou Áziou prijatej v júni 2007. So záujmom očakáva ďalšie posilnenie partnerstva Únie so Strednou Áziou.

72. Európska rada je naďalej hlboko znepokojená situáciou v Zimbabwe a opätovne zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa nadchádzajúce druhé kolo prezidentských volieb 27. júna uskutočnilo v pokojnej, slobodnej a spravodlivej atmosfére v súlade s medzinárodnými normami a štandardmi. Doterajšie násilie, zastrašovanie a akcie proti MVO s cieľom pozastaviť pomoc a prístup medzinárodných organizácií do vidieckych oblastí ďalej zvyšujú obavy zimbabwianskeho ľudu a medzinárodného spoločenstva v súvislosti s podmienkami, za ktorých sa uskutočnia tieto voľby, kľúčové pre budúcnosť Zimbabwe. Európska únia vyjadruje poľutovanie nad tým, že jej ponuka poskytnúť pozorovateľov bola odmietnutá. Je mimoriadne dôležité, aby obyčajní Zimbabwčania v deň volieb hlasovali a ich hlasy sa rýchlo a transparentne spočítali v súlade s vlastnými pravidlami a normami Juhoafrického rozvojového spoločenstva. Zimbabwčania by mali mať možnosť zvoliť si svoju budúcnosť slobodne, čím sa umožní dosiahnutie politickej stability v krajine. Slobodné a spravodlivé druhé kolo prezidentských volieb je rozhodujúce pre vyriešenie pretrvávajúcej krízy. Európska rada vyzýva Juhoafrické rozvojové spoločenstvo a Africkú úniu, aby čo najskôr vyslali vysoký počet volebných pozorovateľov a zabezpečili ich účasť až do skončenia volieb a oficiálneho vyhlásenia výsledkov. Európska rada opakuje, že je pripravená prijať ďalšie opatrenia voči tým, ktorí sú zodpovední za násilie. EÚ je pripravená podporovať demokratickú legitímnu vládu v Zimbabwe zameranú na reformy a obnoviť s ňou styky.
73. Európska rada vzala na vedomie rokovania Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy zo 16. júna o situácii v Sudáne. Je hlboko znepokojená tým, že sudánske orgány nedostatočne spolupracujú s Medzinárodným trestným súdom (MTS), a vyzýva sudánsku vládu, aby konštruktívne spolupracovala s MTS, EÚ a medzinárodným spoločenstvom. Európska rada vyzvala Radu pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, aby naďalej pozorne sledovala vývoj v Sudáne a v prípade nedostatočnej spolupráce s OSN a inými inštitúciami vrátane MTS uvažovala o ďalších opatreniach.

74. Európska únia vyjadruje pretrvávajúce hlboké obavy týkajúce sa humanitárnej situácie v Barme/Mjanmarsku v dôsledku cyklónu Nargis. Víta úsilie OSN a ASEAN a výsledný nárast pomoci, ktorá sa dostala k 2,4 milióna obyvateľov postihnutých cyklónom, vyzýva však orgány Barmy/Mjanmarska, aby odstránili všetky zostávajúce prekážky distribúcie medzinárodnej pomoci. Európska rada zdôrazňuje, že hoci hlavnou prioritou je humanitárna pomoc, potreba skutočného prechodu k demokracii v Barme/Mjanmarsku je naliehavejšia ako kedykoľvek predtým. Vyjadruje hlboké sklamanie z rozhodnutia orgánov Barmy/Mjanmarska obnoviť domáce väzenie pani Daw Aung San Suu Kyi a opätovne potvrdzuje svoju výzvu na prepustenie všetkých politických väzňov. Európska rada vyjadruje poľutovanie nad tým, že spôsob uskutočnenia referenda neprispel k inkluzívnemu a transparentnému procesu národného zmierenia, ktorý je jedinou cestou k prosperite a stabilite v krajine. Európska rada vyzýva príslušné orgány, aby zabezpečili, že voľby, ktorých konanie bolo ohlásené na rok 2010, sa pripraví a uskutoční spôsobom, ktorý prispeje k skutočnému prechodu k demokracii za účasti celej spoločnosti. Európska rada v tejto súvislosti víta osobnú angažovanosť generálneho tajomníka OSN a zdôrazňuje, že plne podporuje jeho misiu priateľských služieb.
75. Európska rada víta vyhlásenie z Limy vydané na nedávnom samite EÚ, Latinskej Ameriky a Karibiku a vyzýva k vynaloženiu úsilia potrebného na ukončenie subregionálnych rokovaní do roku 2009.
76. Európska rada schvaľuje správu predsedníctva o európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP), ktorá obsahuje mandát pre nadchádzajúce predsedníctvo. Európska rada schvaľuje aj výročnú správu o činnostiach EÚ v rámci predchádzania konfliktom, nadchádzajúce predsedníctva sa vyzývajú, aby stavali na dosiahnutom významnom pokroku s cieľom zvýšiť súdržnosť, schopnosť a aktivnosť Únie v tejto oblasti.

77. Európska rada opätovne potvrdzuje, že presadzovanie a ochrana práv detí, najmä detí zasiahnutých ozbrojeným konfliktom, je prioritou vonkajšej činnosti EÚ. Európska rada vyzýva Komisiu a členské štáty, aby naďalej zabezpečovali súdržnosť, komplementárnosť a koordináciu politík a programov v oblasti ľudských práv, bezpečnosti a rozvoja s cieľom efektívne, udržateľne a komplexne riešiť krátkodobé, strednodobé a dlhodobé vplyvy ozbrojeného konfliktu na deti.
78. Európska rada oceňuje úsilie o podporu Európskeho roka medzikultúrneho dialógu. V tejto súvislosti uznáva hodnotu spolupráce v oblasti kultúry a medzikultúrneho dialógu ako neoddeliteľnej súčasti všetkých relevantných vonkajších politík v súlade s odporúčaniami konferencie „Nové vzory, nové modely a kultúra vo vonkajších vzťahoch EÚ“ a prácou, ktorá sa uskutočňuje v rámci Aliancie civilizácií. Európska rada zdôrazňuje význam spolupráce v oblasti kultúry pri riešení politických procesov a výziev na základe dialógu s občianskou spoločnosťou a pri podporovaní medziľudských kontaktov a posilňovaní dobrých susedských vzťahov.
-

VYHLÁSENIE O ZÁPADNOM BALKÁNE

Vynaložilo sa značné úsilie s cieľom zabezpečiť, aby sa európska perspektíva západného Balkánu stala pre obyvateľov celého regiónu hmatateľnejšou a viditeľnejšou. Európska rada s odkazom na oznámenie Komisie „Západný Balkán: podpora európskej perspektívy“ zdôrazňuje význam týchto troch oblastí:

1) Rozšírenie politík Spoločenstva na západný Balkán a posilnenie regionálnej spolupráce

V záujme prehĺbenia prebiehajúcej spolupráce medzi EÚ a týmto regiónom, ktorý má európsku perspektívu, a posilnenia regionálnej spolupráce Európska rada

- vyzýva, aby sa vynaložilo úsilie na povzbudenie účasti krajín západného Balkánu na **programoch a v agentúrach Spoločenstva**,
- očakáva začatie rokovaní o vypracovaní **zmluvy o dopravnom spoločenstve s krajinami západného Balkánu**, ako aj ich skoré ukončenie,
- uznáva význam účinného vykonávania **Energetického spoločenstva** v juhovýchodnej Európe,
- zdôrazňuje význam **spolupráce a reforiem v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti** pri využívaní skúseností EÚ v boji proti organizovanej trestnej činnosti a terorizmu a odporúča prípravu prvého posúdenia hrozby organizovanej trestnej činnosti v juhovýchodnej Európe, ktoré by malo koordinovať centrum SECI v Bukurešti,
- uznáva význam podporovania **justičnej spolupráce v občianskych a obchodných veciach**,
- víta pokrok dosiahnutý v pridružení krajín západného Balkánu k mechanizmu Spoločenstva v oblasti **civilnej ochrany** a zdôrazňuje úmysel Európskej komisie ďalej posilniť spoluprácu, a to aj začatím iniciatívy zameranej na znižovanie rizika katastrof,
- potvrdzuje dôležitosť prechodu z Paktu stability k **Rade pre regionálnu spoluprácu**, ako aj spolupráce, ktorá prebiehala prostredníctvom **Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode**, a zaväzuje sa plne podporovať tieto formy regionálnej spolupráce.

2) Uľahčenie medziľudských kontaktov a rozvoja občianskej spoločnosti

Mimoriadny význam má podporovanie medziľudských kontaktov medzi krajinami západného Balkánu a EÚ, keďže uľahčuje lepšie vzájomné porozumenie a zmierenie a podporuje zásady, na ktorých je založená EÚ. Európska rada preto:

- víta úspešné začatie dialógu o **liberalizácii vízového režimu**, ako sa uvádza v bode 54 záverov Európskej rady,
- podporuje zámer Komisie ponúknuť viac **štipendií** študentom z krajín západného Balkánu v rámci programu Erasmus Mundus,
- uznáva význam **Riadiacej skupiny pre výskum na západnom Balkáne**. Vyzýva na pokračovanie spolupráce v oblasti vedy a výskumu,
- podporuje zriadenie nového nástroja v rámci nástroja predvstupovej pomoci na účel podpory **občianskej spoločnosti** a dialógu v krajinách západného Balkánu, pri súčasnom posilňovaní partnerstva a budovania vzájomných vzťahov s náprotivkami občianskej spoločnosti v EÚ.

3) Hospodársky a sociálny rozvoj a posilňovanie dobrej správy vecí verejných

EÚ bude naďalej úzko spolupracovať s krajinami západného Balkánu v záujme posilňovania sociálno-hospodárskeho rozvoja a dobrej správy vecí verejných a bude podporovať ďalší pokrok a reformy v regióne. S týmto cieľom Európska rada:

- víta iniciatívu na zriadenie komplexného **investičného rámca pre západný Balkán** do roku 2010. Vyzýva na urýchlené plnenie cieľov uvedených v záveroch zo zasadnutia Rady ECOFIN 14. mája 2008,
- uznáva prácu, ktorú vykonala **Regionálna škola verejnej správy**, a vyzýva, aby sa z nej stala plnohodnotná škola,
- uznáva kľúčový **prínos kultúrnej spolupráce** pri podporovaní európskych hodnôt a medzikultúrneho dialógu v krajinách západného Balkánu, a tým posilňovanie demokratizácie, zmierenia a dodržiavania ľudských práv.